

Personakt Petter Hjelm (1776 - 1855)

Livgrenadjär.

Livgrenadjären Petter Hjelm, ana 32.

Alternativt namn: **Livgrenadjär Petter Jonsson**¹ Per får knektnamnet 033 Petter Hjelm i Ydre kompani. Petter blir tilldelad torpet Hagstugan under Korpkleven. Avsked på grund av en venerisk sjukdom den 10 juni 1818. Tjänat i 18 år och fortsätter att hanka sig fram som skomakare. Petter Hjelm död i lungsjukdom 20 okt 1855 då boende i Hjelmstugan i Sundsnäs.

Far: **Soldaten Johan Yxhammar**, ana 64. *Född* 1747-08-19 i Västra Eneby, Östergötlands län, Rothult, Dankedalen. *Död* (43) 1790-11-04 i Finland, Åbo, Armesjukhuset, Europa .

Mor: **Karin Pehrsson**, ana 65. *Född* 1750-01-13 i Kisa, Östergötlands län .

Född 1776-05-03 i Västra Eneby, Östergötlands län, Gölkullen under Norra Rothult.²

Per, som han döpts till, föds den tredje maj nådens år 1776 i torpet Gölkullen under Norra Rothult, Västra Eneby socken.

När han tar tjänst som Livgrenadjär i Östgöta Regemente Korpkleven rote år 1800 får han namnet Petter Hjelm, urfadern till vårt efternamn, Hjelm. Han kommer alltid att förekomma mest som Petter Hjelm. Föräldrar är Jöns Persson och Karin Pehrsson

Västra Eneby kyrka.

Soldat (23) 1800 i Linköpings slott, Linköping, Militärt övningsområde .³

Per Jonsson blir antagen som soldat under namnet No. 33 Petter Hjelm år 1800 i Östgöta Regemente, Korpklevens rote, Ydre Kompani.

Petter var skomakare till yrket och född 1776 i Gölkullen under Norra Rothult, Västra Eneby socken.

Han deltog bland annat i kriget mot Ryssland i Sävar och Ratan (utanför Umeå) där han blir sårad han blir då avmönstard i Härnösand den sjätte oktober 1809 och återvänder hem till Hagstugan i Kisa. Han får avsked den 10 juni 1818 på grund av sjukdom.

Hagstugan under Korpklevs rote.

Gift (23) 1800 i Kisa, Östergötlands län, Kisa med **Brita Svensdotter**.

Bosatt (23) 1800 i Kisa, Östergötlands län, Hagstugan under Korpklev.⁴

Petter blir tilldelad torpet Hagstugan under Korpklev

I krig (33) 1809-08-19 i Sävar Västerbotten (Krig), Europa .⁵

Slaget vid Sävar.

Slaget vid Sävar var ett avgörande slag under finska kriget, och utspelades den 19 augusti 1809. Det utkämpades mellan svenska och ryska styrkor under ledning av generalerna Gustaf Wachtmeister respektive Nikolai Kamenskij vid orten Sävar cirka 16 km nordost om Umeå. Det var det blodigaste slaget under finska kriget.

Dagen innan slaget, den 18 augusti 1809, landsattes i Ratan en svensk armé som under ledning av general Gustaf von Wachtmeister skulle återta Umeå, som ryssarna belägrade sedan juni. Landstigningen kallas Västerbottensexpeditionen. Expeditionen slog läger i byn Sävar efter en rysk desinformationskampanj som fick svenskarna att tro att de inte kunde avancera.

Petters sonson, Viktor Johansson berättar om sin farfar

Farfar var knekt för Hagstugan under Korpklev, han tjänade under arton år och han var hemma sammalt två år under denna tid. Farfar var bland annat med i kriget mot Ryssland i Finland 1808-1809, han var med i slaget vid Ratan och Sävar.

Från gården där han låg kunde han se ryssarna på andra sidan av en stor sjö. De tände då eld på en gård och gjorde upp eldar på flera ställen för att lura ryssarna att det var en stor bivak medan huvudstyrkan smög sig fram och överrumplade dem fullständigt.

I slaget tog en kula bort farfars näsa, så näslös fick han sedan vara resten av livet, han kallades sedan i folkmun för Petter Näslös

Savars kyrka, Västerbotten.

Personlig händelse (33) 1809-10-09 i Härnösand stad, Härnösand stadsförsamling, Härnösands kommun.⁶
Skadad.

Skadad och med näsan bortskjuten i slaget vid Sävar och Ratan, mönstrar han av i Härnösand den 6:e oktober 1809. Han börjar nu gå till fots den långa vägen hem till södra Östergötland, dit han kommer svårt medtagen efter den långa vandringen med en förfrusen och skadad näsa. Han återhämtar sig så småningom och återupptar sitt skomakeri.

Härnösands Domkyrka.

I krig (36) 1813 i Kiel, Tyskland (Krig), Europa .7

Petters sonson, Viktor Johansson berättar om sin farfar:.

Andra Napoleon-kriget 1813

Den 24 mars 1813 inleder Sverige det andra Napoleon-kriget, även här var Petter (Näslös) Hjelm och krigade. Här blev Petter tagen till fånga av fransmännen. Fångmarchen gick djup in i Frakrike och väl på plats användes fångarna som boskap att användas framför plogen, vilket Petter skriver om i en sång som han skrev.

Petter höll sig väl med en fransk flicka som hjälpe honom och 15 andra kamrater att fly. Ett helt år tog flykten från Frankrike till Sverige.

De gick på nätterna längs vattendrag för att hundarna inte skulle kunna spåra upp dem och på nätterna låg de under broar. Jag minns än idag, säger Viktor, den visa som farfar och kamraterna diktade under färden, och som min far fick lära sig av farfar och lyder;.

De plågade oss värre, långt värre än förut De plågade oss över vår förmåga.

Så fingo vi lik oxar draga för plog, de plågade oss långt över vår förmåga.

Men Herren i höjden, de sina hjälpa kan. Det var väl i den bästa tid på året.

Ty samman uti vårt fångelse vi rymde femton man som voro i blomstrande åren.

Om dagen vi gömde oss i åker, äng och mark, om natten som jägare måste vandra.

Vår hunger var så stor och vår svett så stark, när vi som dess vägar måste vandra.

På vägen hem från Frakrike blev Petter överfallen av vargar, Viktor berättar;.

I väskan hade han ett stycke palt som han först tänkte kasta till rovdjuret för att hejda dem. Men så kom han att tänka på att palt var boldmat och att det då kunde bli *etter värre*. I sista stund fick han fram stålet och flintan och slog eld och tände sin pipa. Gnistorna gjorde "*gråbenen blev etänksamma*" och när han sedan började blossa för fullt vände de om.

Napoleonkriget.

I krig (36) 1813 i Pommern, Tyskland, Europa .8

Var med i fälttåget i norra Sverige mot Ryssland 1808-09 och trol i dom båda sista fälttågen i Tyskland och Norge 1813-14

Pommerns husarer.

Flyttade (42) 1818-06-10 i Kisa, Östergötlands län, Hjelmstugan under Sundsnäs.⁹

Avsked p g a venerisk sjukdom den 10 juni 1818. Tjänat i 18 år och fortsätter att hanka sig fram som skomakare. Petter Hjelm död i lungrot 20 okt 1855 då boende i Hjelmstugan u Sundsnäs

Död (79) 1855-10-20 i Kisa, Östergötlands län, Sundsnäs, Hjelmstugan.¹⁰ *Dödsorsak*: Lungrot .

Petter dog av lungrot, han var även änklings en dödboken

Äktenskap med **Brita Svensdotter**, ana 33. *Född* 1779-11-12 i Kisa, Östergötlands län, Grönede. *Död* (66) 1846-09-07 i Kisa, Östergötlands län, Hjelmstugan under Sundsnäs. *Far*: **Sven Persson**, ana 66. *Född* 1734 i Horn, Östergötlands län, Horn. *Död* (75) 1809-10-18 i Kisa, Östergötlands län, Korpklöv, Hagstugan. *Mor*: **Ingrid Pehrsson**, ana 67. *Född* 1738-06-06 i Kisa, Östergötlands län, Kisa, Grönede. *Död* (69) 1807-11-10 i Kisa, Östergötlands län, Hylta, Soldattorp No.37.

Barn:

Matias Petter Persson. *Född* 1801-05-06 i Kisa, Östergötlands län, Korpklöv, Hagstugan. *Död* (89) 1891-01-10 i Tidarsrum, Östergötlands län, Lilla Tidarsrum, Fattigstugan.

Inga Catharina Pehrsson. *Född* 1803-01-09 i Kisa, Östergötlands län, Korpklöv, Hagstugan.

Förhållande med okänd.

Stina Lisa Pehrsson. *Född* 1807-11-20 i Kisa, Östergötlands län, Korpklöv, Hagstugan. *Död* (18) 1826-04-29 i Kisa, Östergötlands län, Sundsnäs, Hjelmstugan.

Anna Greta Pehrsson. *Född* 1810-10-17 i Kisa, Östergötlands län, Korpklöv, Hagstugan. *Död* (10) 1821-07-17 i Kisa, Östergötlands län, Rödingehult.

Livgrenadjär Sven Johan Hildur. *Född* 1813-01-11 i Kisa, Östergötlands län, Korpklöv, Hagstugan. *Gift* (20) 1833-10-13 i Kisa, Östergötlands län, Kisa med **Anna Catharina Eriksson**. *Död* (71) 1884-01-24 i Västra Eneby, Östergötlands län, Björka, Björka No. 15.

Äktenskap med **Anna Catharina Eriksson**. *Född* 1812-01-19 i Kisa, Östergötlands län, Bromhult. *Död* (85) 1897-01-29 i Västra Eneby, Östergötlands län, Björkelid, Björka No.15.

Brita Sophia Pehrsson. *Född* 1815-12-03 i Kisa, Östergötlands län, Korpklöv, Hagstugan. *Död* (61) 1877-09-22 i Kisa, Östergötlands län, Kjellertzberg.

Förhållande med okänd.

Eva Pehrsson. *Född* 1817-09-14 i Kisa, Östergötlands län, Korpklöv, Hagstugan. *Gift* (38) 1855-11-20 i Kisa, Östergötlands län med **Per Johan Andersson**. *Död* (49) 1867-08-20 i Kisa, Östergötlands län, Hjelmstugan under Sundsnäs.

Äktenskap med **Per Johan Andersson**.

Johannes Pettersson, ana 16. *Född* 1824-05-23 i Kisa, Östergötlands län, Rödingehult. *Gift* (28) 1852-10-29 i Kisa, Östergötlands län med **Anna Greta Magnusdotter**. *Död* (61) Tisdagen den 11: e oktober 1885 i Kisa, Östergötlands län, Föllingsö, Hjortkullen.

Äktenskap med **Anna Greta Magnusdotter**, ana 17. *Född* 1815-03-07 i Västra Eneby, Östergötlands län, Drögnäs. *Död* (70) 1885-11-24 i Kisa, Östergötlands län, Föllingsö, Hjortkullen.

Far: **Magnus Jacobsson**, ana 34. *Född* 1786-03-19 i Kisa, Östergötlands län, Orrholmen. *Mor*:

Majru Pehrsson Maja, ana 35. *Född* 1788-08-21 i Kisa, Östergötlands län, Fagerhult.

Källor

1. Soldatakt, Centrala soldatregistret, Skövde, Soldatakt. Soldatakt FL-08-0033-1800 - 1800.
2. Födelse och dopbok, AD Online, Födelse- och dopbok. Västra Eneby C:2 (1733-1808) Bild 92 / sid 177.
3. Generalmönsterrulla, AD Online, Generalmönsterrulla. Soldatakt FL-08-0033-1800.
4. Generalmönsterrulla. Soldatakt FL-08-0033-1800.
5. Generalmönsterrulla. Wikipedia.
6. Generalmönsterrulla. Soldatakt FL-08-0033-1800.
7. Egen vetskap, Claes Hjelm, Egen vetskap. Egen vetskap.
8. Egen vetskap. Egen vetskap.
9. Generalmönsterrulla. Soldatakt FL-08-0033-1800.
10. Död- och begravningsbok, AD Oneline, Död- och begravningsbok. Kisa C:9 (1852-1860) Bild 75 / sid 141.